

so ga lahko opazovali sredi med seboj: v cerkvi. „Najboljše ga krškega župljana“ ga je imenoval tačasni kapucinski o. gvardijan Herman Langeršek.

Na Krškem vedo, kako je bil mehkega srca do revežev in do svojih klientov. Strankam je zneske zniževal, in to veliko pod tarifo. To posebno zadnja leta pripravljajoč se na smrt. — V tem času je pregledal vse svoje denarne in službene knjige. Tako je l. 1910 poslal šmartinškemu župniku, Alojziju Šarcu, kr 60: naj je dobrotno vroči Margareti Porentovi z Brega, oziroma dedičem. Njene pravne stvari iz Kranja odhajajoč namreč ni vredil. A kmalu na to mu je sporočil, da je bila zadeva prepuščena nasledniku v Kranju, dr. Valent Štampiharju; na kar mu je župnik vrnil denar.

* * *

Namen tem vrsticam ni, da bi ocenjevale Mencingerjevo literarno delovanje.

V tem obziru se skladam z besedami, koje je v „Dom in Svetu“ 1912, št. 3, str. 114 zapisal dr. Anton Breznik: „Marsikateri pisatelj, čigar zbrana dela so se v zadnjem času pristavila preblizu Jurčičevih, Stritarjevih, Erjavčevih, Levstikovih in Tavčarjevih zbranih del, se bo moral za nekoliko odmakniti in prepustiti svoje mesto dr. Mencingerju.“ Še to jim pridevljem, da se bo vedno bolj ter bolj glasilo med nami o Mencingerjevi s cela nenavadni pisateljski duhovitosti in odličnosti. — Všeč mi je tudi ta-le sodba v Ivan Grafenauer-ovi „Zgodovini novejšega slovenskega slovstva“ II, 453: „Mencinger po celotnem svojem literarnem značaju ni sicer pripovednik v strogem pomenu besede; dejanje mu je zmeraj le nekaj povod, da nam razklada svoje nazore o najrazličnejših pojavih človeškega, kulturnega in narodnega življenja; a kot stvaritelj značajev, po svojem posebnem samosvojem slogu, kot klasik jezika zavzema v našem slovstvu prav posebno, odlično mesto.“ — Kar se njegove osebnosti tiče, soglašujem s črticami, ki je berem v „Soči“ izza 16. aprila 1912. Začrkal jih je pravi čestilec Mencingerjevih zmožnosti ter njegove vrednosti kot izobraženca in človeka dr. Karol Slanec v slovi: „Škoda je bila, da se ta mož ni naselil kot advokat v Ljubljani. Bil bi vzlic svojemu miroljubju naj-

boljši svetovalec mlajšim in starejšim v političnem in drugem delovanju... Pred seboj vidim to impozantno, markantno postavo, kakor jih Defregger slika po vzorcih tirolskih kmetov. Kako je mlajšim in starejšim pripovedoval o življenju Slovenstva v preteklosti in kako je risal njegovo hojo po svetu v sedanosti in slišim, kako se je branil te misli: da bi to ljudstvo moralo kot slovansko kedaj umreti. V takih urah je mogočno splamtela njegova ljubezen do svojega naroda in vsplamtela nas druge. Dr. Mencingerjev vpliv na človeka se je vdejstvoval najizdatnejše v pogovoru, v obhoji. Takrat je odpiral v sebi simpatični družbi vse

registre svojega uma in srca. Bilo je v tem možu vse harmonično. O njem se mora reči: „Največa omika, najmilejši sodnik.“ Modrijan Slovenstva je šel z njim s sveta in ljubeznjiv človek, kakor ga ne najdemo tako lahko med nami. Mencinger je vseboval toliko talenta in toliko srčnega razvoja, da ž njim Slovenci lahko stopimo pred svoje omikane sosede in jim kažemo: Ta je bil sin našega naroda, tega moremo postaviti z vašimi najboljšimi v isto vrsto.“

* * *

Če sem vas v zgornjem popeljal v končne dneve Mencingerjevega življenja, opišem naj vam še, kako sem sam živel z njim v mladosti; opazoval ga kakor začetnega odvetnika in

DR. J. MENCINGER.

po nekolikem tudi v njegovih poznejših moških letih.

Kot odličen dijak je bil brezplačno sprejet v ljubljansko Alojzijevisče. Prvi hišni vodija dr. Zlatousti Pogačar je bil tisto dōbo nedosežen mladinoljub. Da se je gojencem preskrbela časih mladini potrebna izpremenjava, odločil je neko črto vrtnega prostora ob zidu doli proti streliški ulici gojencem za vrtičke. Širjava temu prostoru je bila kacega poldruega metra. Te vrtece, ki so je obdelovali, so gojenci smatrali za nekako popolnoma svojo lastino. Zato so je tudi prodajali in kupovali. Slučaj je nanesel, da sva bila z Mencingerjem vrtna mejaša. Morda mu ni vgalal več ta prostor, zato je sklenil z menoj kupčijo ter mi je svoj vrtec za 12 starih krajcarjev prodal. Nakupil si je na to vrtec dalje doli; jaz pa sem postal tem načinom posestnik dveh. Samoumevno oba z